

FOLK OG LAND

Smutthull-jøssingenes eselspark

«Se på meg, er ikke jeg god nordmann?»

Det var engang en løve, som var blitt så gammel at den forstod at den snart måtte dø. I sine yngre dager hadde den på grunn av sin styrke, sitt mot og sin forstand hersket over alle andre dyr i kretsen, og dens brøl var fryktet av dem. Nå orket den ikke mer og slepte seg til et avsidesliggende sted for å dø i fred og ro. —

De andre dyr ble forundret over at de ikke lenger hørte løvens brøl. De begynte så smått å kikke ut av sine smutthull for muligens å få øye på løven, men den var ikke å se. De våget seg da lenger og lenger ut fra sine tilholdssteder, og til sist oppdaget de den der den lå. De nærmet seg forsiktig, men så la de merke til at den hadde trekninger i kroppen, og de forstod at den lå for døden. — Men da ble de fullstendig forvandlet. Deres frykt og respekt for løven ble plutselig avløst av en fryktelig hevntørst, og dermed for de løs på den og mishandlet den så langt nebb, kjeve og klør kunne greiet det, og løven døde, antagelig med et spottsk smil.

Lengst borte blant dyrene stod eslet, idet løvens krampebreknin-ger skremte det fra å nærme seg den. Man da det så at de andre dyr for løs på løven uten at denne gjorde motstand, og det omsider begrep at den var død, samtidig som de andre dyr så smått etter, endt dåd hadde begynt å fjerne seg fra den, steg eslet frem med faste skritt, sparket til den døde løven i hodet to ganger og så seg om med et stolt blick i øynene mot de andre dyr som om den ville si: «Var ikke dette godt gjort?» Hvorpå den majestetisk og med kneisende hode forlot stedet med lange, høytidelige skritt.

Ja, således omtrent lyder fabelen.

1) Den 11. juni 1945 skul-le hr. hjelpedommer Doren-feldt avsi fengslingskjenelse over den tidligere justitia-rius i Norges høyesterett Ja-cob Andreas Mohr, og gjorde da følgende utfall mot ham i strid med loven og god fol-keskikk: «De, en norsk em-betsmann ante ikke de poli-tiske konsekvenser av den landsforrederske handling De var med på! Det var en skandale, simpelthen opprø-rende at De ikke var bedre orientert!»

2) I oktober 1945 behand-let Eidsivating lagmanns-rett en sak mot flere yngre menn som var tiltalt for drap i okkupasjonstiden. Lagmann Erik Solem spurte da en av de tiltalte: «De kal-les ingeniør?» Tiltalte svar-te: «Det er min far som er det» Lagmannen bemerket: «Det er altså en arvelig ti-tel?» Tiltalte svarte: «Jeg kaller meg ikke ingeniør.»

3) I mars 1947 stod den tidligere kommissariske statsråd banksjef Sandberg som tiltalt for Eidsivating lagmannsrett for landssvik.

I referatet av rettsmøtet i Verdens Gang stod det bl. a.: «Lagmann Solem leste ham teksten i meget kraf-tige vendinger. Han måtte ikke forsøke å få noen til å tro at ikke han som alle an-dre dengang forsøkte å føl-ge med i begivenhetene i det skitt av aviser vi hadde den gang. De vil vel ikke innbille oss at Deres innstilling var: «Skitt i verden, nå steller jeg med Finansdepartemen-tet.» Sandberg forsøkte å komme til orde, men lag-mannen klubbet, så det var adskillige som hoppet, og erklærte: retten hevet.» — Denne pøbelaktige opptre-den fra lagmann Solems si-de vakte begeistring hos redaktør Christensen, sje-fen for Secret Servicefron-tens presseorgan her i lan-det. Sandberg ble frifunnet i Høyesterett.

4) Biskop Berggrav kom i sitt skrift «Folkedommen over NS» bl. a. med følgende usanne og ukristelige utta-else: «Folket lå der bakkun-det av Gestapo og med Wehr-machts bajonetter over seg. Da grep NS anledningen til

Forts. side 8

Arne Hæg:

Folkemoralen i fare

Det er vel nå alminnelig oppfatning innen storparten av det norske folk, at de forhold som det såkalte rettsoppgjør har skapt, ikke er av det gode. Folket er delt i to leire med dyp kløft imel-lom, og respekten for øvrig-het, rettsvesen, lov og dom og for vår kirke er tapt for store deler av vårt folk — på be-ge sider av kløften —. I tide må det gjøres noe for å ret-te på dette.

Det er på det rene, at folk som var innregistrert som medlem av Nasjonal Sam-ling, har forbrutt seg grovt på forskjellig vis og fullt ut har fortjent sin straff, men det er kjent ut over det hele land, at andre har begått de groveste forbrytelser — mord, rovmord, ran, brann-stiftelse, terror o.s.v. — uten at disse forbrytelser er på-talt eller straffet. Dette har svekket respekten og svek-ke moralen i vårt folk.

«Brand» turde ikke bruke to slags vekt for avindsmenn og egen slekt og kjente in-gen tvedelt rett for frem-medfolk og egen ætt.

Titusener gode nordmenn sluttet seg i sin tid til Na-sjonal Samling, da det fra tingets talerstol var gjort kjent, at revolusjonære kref-ter i Norge samarbeidet med utenlandsk makt og mottok økonomisk støtte fra denne, samtidig med at vårt for-svar og også vår forsvarsvil-je planmessig ble undergra-vet under det brukne geværs merke. Arbeideruroligheter ble planlagt og økonomisk støttet av den samme makt. Disse titusener er for tiden dømt og stemplet som lands-svikere for sitt blotte med-lemskap i Nasjonal Samling etter en lov som var ukjent for dem og som i strid med grunnloven var gitt tilbake-virkende kraft.

Høyesterett hadde med 7 mot 4 stemmer fastslått at

Forts. side 8

Læremesteren i demokrati

Etter krigen har nordmennene i en merkverdig grad hatt hendene fulle med å spille verdens læremester i de-mokrati. Andslivet og pressen med en Oslo-avis som første-fiolin, foreningsverdenen med Studentersamfunnet og L.O. som høyhellige fort, velgermassen med de politiske partier som forriddere, de store og små enkeltprofeter, alle har de idelig vært opptatt med — med sine skoleme-sterfakter.

Det var nå Franco-Spania, vi kunne ikke tåle Franco-skip i havnene våre. Den spanske chargé d'affairs i Kø-benhavn slo ganske lett frampå om at Spania kunne tenke seg å diskutere spørsmålet om å stenge havnene sine for norske skip. Vi husker komedien som fulgte den burde ha gitt skolemestrene den lærepenge at en bestandig må være rede til å ta følgene av sine handlinger.

Tyskerne har vi lært demokrati med våpen i hånd, ved våre okkupasjonstropper. Men i den siste tiden er vi be-gynt å tvile på om eleven virkelig har annammet den ene-ste, sanne demokratiske tro.

Så var det USA som fikk føle vår skolemesterlinjal over fingrene. Vi deltok med velde i de amerikanske valgene, holdt tordentaler over McCarthy og McCarran, over de fargedes stilling, 50 pst. på amerikansk kjøp og mangt an-net. Nå står Ma Carthy i skamkroken så lenge, og v-mokrater jubler. En får det bestemte inntrykk a-ikke USA fått hjelp og rettledning fra den norske o-Dagbladet og Ragnar Vold, hadde McCarthy fra skamridt USA. Bare England og Frankrike har vi beu-ret hele tiden, bare beundret, det har vært vanskelig å av-gjøre hvor beundringen sluttet og serviliteten begynte.

Nå var en nærmest i beit for diskusjons- og avisstoff, episoden Hartmann-Bräuer kunne ikke bli til noe. Men så fikk vi Sør-Afrika, for et hell, for et stoff for det talte og skrevne ord.. Malan som gikk var fæl, Strijdom som kom er verre. Avsparket er gjort, «Dødslinjen i Sør-Afrika» skri-ver Dagbladet i sin leder.

Sørafrikanernes forfedre, buerne, var stridbare karer, de ryddet landet med sverdet ved siden, sverdet de til sta-dighet måtte bruke mot England. De var dypt religiøse pu-ritanere, og deres etterkommere i dag slår opp i Bibelen og peker på Skriftens klare ord som hjemmelen for sin poli-tikk. Men Sør-Afrika skal sannelig ikke unngå sin skjebne, demokratiets skolemester fra Norden er alt i gang, og snart flommer vel resolusjonenes elv.

Under et møte en gang mellom de rettferdige — de selv-rettferdige — og den uverdige, blandet en tredje seg inn, han sa kort: «Den rene av dere kaster den første sten.» Stenene falt til jorden, og de selvrettferdige lusket seg bort som hunder.

Under krigen ble det atter og atter gjentatt av en grov, lite skolert stemme i London radio at alle landets n-er skulle deporteres til Bjørnøya for å arbeide i kull-leiene der, dagslønn kr. 0.25. Så sent som i går traff jeg en lastebil-fører som var lyn sinna for at myndighetene ikke hadde gjennomført Bjørnøya-planen. Så sinna var han at han truet med å sitte hjemme ved neste valg. Og den davæ-rende justisminister uttrykte det slik: «De (landets n-er) har selv satt seg utenfor det samfunn de var vist seg uver-dige til å tilhøre.» Justisdepartementets lovavdeling ble forelagt regjeringens plan om å deportere alle landets n-er til Tyskland. Lovavdelingen eraktet at det rettslig intet

Forts. side 8

FOLK og LAND

Ansvarlig utgiver og redaktør Finn Brun Knudsen

Jubelåret 1955

Kalenderbladet er vendt til et nytt år, og Folk og Land går inn i sin fjerde årgang.

1955 er et år vi venter oss meget av. Den norske pressen nevner en rekke minnedager i året som kommer: 50 år siden Norges adskillelse fra Sverige, Kongens 50 års regjeringjubileum, 10 år siden krigen sluttet o.s.v., datoer og milepeler som det norske folk er glade og stolte over å kunne feire. Men ingen skriver om at det også er 15 år siden krigen veltet inn over landet vårt og avslørte en uforberedthet og en planløshet uten sidestykke i vår historie.

Det er rett og riktig å feire jubileer. Man skal stoppe opp en gang iblant og se tilbake og vurdere det som er gjort. På den måten får man overblikket og forståelse for historiens forløp og kan nytte erfaringene i

fremtiden. Men man skal ikke bare minnes de gjevinger. Man må ta med nederlagene og nedverdigheter også. Ellers får man et skjevt syn på utviklingen. Og særlig farlig er det å unnlate å ta med ting som vi ennå ikke er ferdig med. I landets skjebnetime for femten år siden, skjedde så mange ting som ennå ikke er oppklart, ting som store kretser av folket helst ser uoppklart, fordi det vil være avslørende hvis det blir kjent.

Men kjent må og skal det bli! I dette ligger ingen trusel, men ønske om hel oppklaring, slik at handlinger den gang, og senere under krigen, kan komme i det rette lys og rettferdighet ytes der hvor urett er gjort.

Med dette ønsker vi våre lesere vel møtt til et nytt og fremgangsrikt år.

Jon Galsters tale

Vi har tidligere i Folk og Land bragt melding om Jon Galsters tale i Haderslev, hvor han rettet alvorlige beskyldninger mot de menn som ledet etterkrigsoppgjøret i Danmark. Talen er av så stor betydning at den også vil ha interesse for norske lesere, hvorfor vi i løpet av de kommende nr. vil bringe den i sin helhet. De ting han berører er tilsynelatende av intern dansk interesse — men det henger likevel nøye sammen med hendelsene i Norge før, under og etter krigen, og en oppklaring av de virkelige hendelser i Danmark vil ha avgjørende betydning også for vår kamp for oppklaring om bl. a. krigens forhistorie og for etterkrigstidens vurdering av denne.

Det er et par måneder siden Galster holdt sin store tale, som vakte stort røre, men ble tidd ihjel av avisene. Imidlertid gikk diskusjonen høyt mann og mann imellom, og pressen kunne etter hvert ikke unnlate å beskjeftige seg med saken. Det begynte først i «leser-

spaltene» og avanserte langsomt men sikkert oppover og behandles nå redaksjonelt på lederplass i de toneangivende danske aviser, og de fleste forlanger reist tiltale mot ham. Men — justisministeren vegrer seg og er bare villig til å reise tiltale for «brudd på kirkefreden». Dette fordi Galster under Folketingsgudstjenesten i Slottskirken i København fra galleri med rene ord beskyldte noen politikere for å være landsforredere. Men å reise tiltale mot ham for innholdet av hans tale vegrer man seg for, fordi som det heter: «— når man tiltaler en mann for bakvaskelser, har han rett til å forsøke å føre sannhetsbevis for sine påstander, og det vil medføre at man for en alminnelig domstol er tvunget til å opptre hele «den parlamentariske kommisjons» arbeide». — Og det må Galster altså ikke få lov til — for det kunne jo hende at han kunne føre sannhetsbevis.

Det er innlysende at en domstol nok kan dømme

Galster for en enkelt eller flere detaljer i de påstander han fremfører, men hele saken tyder på at han ikke kan dømmes for sin hovedpåstand, og da vil det være spilt møye.

I forbindelse med Galster-saken må man være klar over at Galster tilstreber det å bli tiltalt, slik at han ved hjelp av rettsapparatet kan klargjøre og bevise sine påstander. En stor del av bevismateriellet er jo ikke i hans besittelse, men er gjemt vekk mellom andre offentlige, men hemmeligstemplede papirer.

Like før jul har en «krets av folk i København, der ønsker å støtte Jon Galster i hans arbeide for oppklaringen av begivenhetene omkring Danmarks besettelse» vedtatt å nedsette et «9. april-utvalg for København». Et tilsvarende utvalg er allerede dannet i Sønderjylland, og også andre steder i landet arbeides på nedsettelsen av tilsvarende utvalg.

Det københavnske utvalg, som består av forfatteren Johs. Hohlenberg, fhv. gårdeier Joh. Nissen og rittmester H. V. J. Lunn, har vedtatt en uttalelse til offentligheten, hvori det bl. a. heter:

«Det må på forhånd slås fast, at den foreliggende sak ikke dreier seg om hvorvidt de av Jon Galster fremførte alvorlige beskyldninger mot forskjellige fremtredende politiske personligheter er vel underbygget og bevislige eller ei. Vi kjenner ikke de beviser han påstår å sitte inne med og det tilkommer ikke oss å dømme derom. Dette er et spørsmål for domstolene å avgjøre. Hr. Galster forlanger jo heller ikke annet enn å få sitt materiale bedømt ad rettens vei.

Dette er hittil blitt nektet ham, og heri ligger en påfallende avvikelse fra alminnelig rettspraksis. Det normale ville være at der i et sådant tilfelle ble reist offentlig tiltale mot æreskjenderen med plikt for ham til å føre fullt sannhetsbevis for sine påstander. Samtidig ville de krenkede selvfølgelig insistere på å reise seg for uberettigede anklager. Man må med undren spørre hva årsaken er til at ingen av delene er skjedd. Det sies at hr. Galster er en uansvarlig kverulant, og at han jager etter sensasjon og en martyrglorie. De som taler således, må åpenbart mene at Galster, dersom det overgikk ham en alvorlig straffedom for æreskjenden av fremtredende personer i vårt offentlige liv, ville komme til å stå som en martyr. De som taler således, synes å gå ut fra at offentlighetens tillit til de danske domstolers rettferdighet ikke er syndelig stor.»

Uttalelsen slutter: «Noen vil kanskje si at disse begivenheter nu ligger så langt tilbake i tiden, at det ikke tjener noe formål å grave dem opp. Men

Blodveien

Den norsk-jugoslaviske filmen «Blodveien», som nå har vært forhåndsreklamert i «norsk» presse det siste halvannet år, låter til å ha hatt en noe trang fødsel. Det siste er at man har måttet omarbeide den på visse punkter — formentlig fordi de folk som det er kostet mest svartmaling på, i vinter er blitt anmodet om å være våre militære beskyttere. Under slike forhold er det jo best å mikse litt zink-hvitt opp i bøtta!

Imidlertid ser det ut til at vi nå snart kan vente filmen på lerretet. Mulig at man kan gjøre regning med at det vil skje til samme tid som Titos «venner», Dedijer og Djilas, må tiltre den spesielle jugoslaviske blodvei. — Dette vil sikkert bidra til å gi filmen øket interesse for norske kinogjengere. Hos oss har jo alltid den jugoslaviske heltekommunisme stått høyt i kurs. Nesten jevnhøyt med dyrkelsen av våre egne heltebragder dengang da vi var Sovjets og Jugoslavias våpenfeller.

Norsk presse og norsk forskning i våre dager

Det er en kjent sak at tidligere NS-folk gjennomgående ikke kommer til orde hverken i pressen eller i kringkastingen i dag.

Det gjelder ikke bare NS-folk, men også andre som ikke er villige til å snakke makthaverne etter munnen, såsom den uredde og objektive sannhetssøkeren dr. Scharffenberg.

Dr. Scharffenberg og herr Sverre Hartmann var med i diskusjonen i Studentersamfunnet primo desember 1954.

Iflg. referat i Dagbl. 6/12 54 uttalte Sverre Hartmann bl. a. følgende:

«— Den norske pressen vet intet, og det er beklagelig, men jeg er ikke interessert i å belære den om dens dumheter. Senere fremholdt han at fri forskning ikke har frie muligheter i Norge i dag.»

Står det virkelig så slett til ennå i dag — ti år etter at «frenden» brøt løs for alvor?

O. F.

hvis der er begått alvorlige feiltagelser av regjeringen i en skjebnesvanger situasjon eller uforvarsomme forsømmelser er skjedd, har velgerne et uavviselig krav på å få full beskjed derom for å unngå gjentagelser. Ganske særlig må dette gjelde, dersom noen av de impliserte politikere vedblir å spille en rolle i landets innenrikske eller utenlandske politikk. Hvis sådanne offentlige personligheter ikke står fullt rensede, er der alltid en sjangse for at beskyldninger som de av Galster fremførte vil bli reist og vinne tiltro, dersom de ikke imøtegås.»

Det bebudes endelig at Jon Galster lørdag den 8. januar vil tale ved et møte i København om «Ansvaret for 9. april».

Kringkastingens program nyttårsaften hadde en programpost som kaltes «streiftog», hvor en tysk desertør fra forrige verdenskrig ble intervjuet. Og det var som desertør han ble intervjuet! Inntrykket av sendingen var: Desertør og bli lykkelig —.

Den norske militære straffelov sier at straffen for rømning er inntil livsstraff og under krig inntil dødsstraff. Hvordan kan det da forsvares at kringkastingen sender en slik programpost? Var det ikke bedre å sende stoff som kunne bygge opp folkemoralen, enn å sende stoff som bare kan virke nedbrytende og forvirrende?

80 år

Karl Seeland

Nordre Toten, fyller 80 år den 11. januar 1955, og vi sender ham vår hilsen og hyldest og er glade for at han deltar i kampen for lov og rett.

Ut fra sin religiøse innstilling til livet har han — uten selv å ha vært berørt av rettsoppgjøret — særlig reagert på kirkens opptreden under og etter krigen, og vi har i Folk og Land hatt gleden av å trykke en rekke av hans artikler om dette emne, og vi håper også i fremtiden å kunne regne med hans skarpe penn og vel gjennomtenkte og underbyggede meninger.

Til lykke med dagen!

Dagsavisa gått inn

Kristelig Folkepartis hovedorgan Dagsavisa i Trondheim er sluttet å utkomme. Avisen har vært plaget av dårlig økonomi og den betydelige andelskapital er brukt opp. Likeledes de betydelige driftstilskudd som etter hvert ble ytet. Enn ikke en stort anlagt abonnementskampanje siste høst kunne redde avisen.

Som Dagsavisas arvtager oppstår en ukeavis ved navn «Folkets Framtid» med redaksjon i Oslo og ekspedisjon i Trondheim.

Da Finnmark ble frigjort

I Folk og Land nr. 36 1954 ser jeg hva Arbeiderbladet skrev om de russiske soldater, hva de foretok seg ved sitt inntog i og befrielsen av Finnmark høsten 1944. Man skulle ikke tro at Arbeiderbladet skulle skrive noe slikt om russerne, som jo den gang var de allierte og Norges kjære venner, men når Arbeiderbladet skriver det, må det vel også være sant, for det bladet farer jo ikke med uetterretteligheter. Men hva kostet det Finnmark denne frigjøringen? Jo, det aller meste av Finnmark ble lagt i aske — Vestfinnmark helt.

Jeg må spørre: hva hadde russerne egentlig å gjøre i Finnmark? Var det kanskje — som Arbeiderbladet skriver — for å rane ur og annet? Tyskland hadde jo allerede tapt krigen, så tyskerne hadde forlatt Finnmark om ikke russerne var kommet, og da hadde de visst ikke brent etter seg. Og for å jage tyskerne ut av Kirkenes bombet russerne byen sønder og sammen.

Følgen av denne russernes forfølgelse ble da at tyskerne brente — etter vanlig krigsskikk — etter hvert som de flyktet, og hadde russerne ikke stoppet forfølgelsen, var nok mer enn Finnmark og Nord-Troms blitt brent.

Hvorom allting er, så sørget da tyskerne for å evakuere befolkningen før de brente. Det var mange tusen mennesker som skulle fraktes sørover, det skulle en masse båter til, så det i mange av disse ble trangt om plassen, og mange slet vel ondt på turen. En del gjemte seg bort, evakuerte ikke og fristet livet over vinteren på mange måter. Men hensikten var dog å berge folkene før det ble brent.

Og hva gjorde London-regjeringen og de allierte for å stoppe brenningen? Intet, aldeles intet. Det var jo bare Finnmark det gikk ut over, og da så...

Nu ble det på Kirkenes holdt en stor fest på tiårsdagen for «frigjøringen», hvor russerne ble hedret for sin innsats og tapprhet. Glemte var da raningen av urene og annet, som russerne ved hjelp av revolveren tilkjempet seg — ifølge Arbeiderbladet — da de kom for å forfølge og jage en slagen fiende.

Men da var Stalin blitt en engel, om han siden igjen ble en djevel, og nu ruster hans tidligere venner og allierte imot hans land. Eller kanskje synes de nu han ved oppgjøret fikk for meget i lønn for hjelpen. Slik er verdens gang. *Finnmarking.*

Godt år!

Som Forbundets formann ønsker jeg ved årsskiftet å sende våre venner rundt om i by og bygd mine beste ønsker for det kommende år.

Vårt arbeid er ikke fullt så liketil som vi håpet på da vi gikk i gang i oktober 1949. Det er megen motstand å overvinne, og vi vil bli nødt til å ta oss den tid vi trenger. Men alt tyder likevel på at vi nå er kommet godt fremover og at den tid ikke skal være så fjern da det skal ha lyktes oss å gi bevise for at det norske folket har vært ført bak lyset når det gjelder viktige historiske begivenheter og av den grunn har latt seg lokke til skjebnesvangre forføyninger overfor ærlige og fedre-

landsbevisste landsmenn. — Jeg er selv en overbevist optimist når det gjelder vår klarleggeskampanje. Vi har en historisk misjon å utføre, og — *den skal også bli utført!* Ikke bare av hensyn til oss selv og våre egne interesser, men framfor alt for vårt lands anseelses skyld.

Ellers underskriver jeg hva vår gamle kjemper, Erling Bjørnson, sier i et nyttårsbrev jeg nettopp fikk: «Måtte året bli noe mere enn ønsker, — at sannheten utviklet seg ned i det norske folk og ga landet den ære rettferdighet gir!» La det være vårt alles håp i det kommende år!

Anders Hafskjold.

Takk!

Til de mange rundt om i det hele land som ved årsskiftet viste Forbundet sin oppmerksomhet ved bl. a. å sende forbundssekretæren hilsener og ennå også gav, sender jeg en hjertelig takk. En spesiell takk til de

mange som hadde samlet seg om «Oslo-gaven». Det var en hilsen som varmet like inn til hjerteroten og ga nytt mot.

Et godt nytt år til dere alle!

Nyttår 1955.

Vennlig hilsen

Forbundssekretæren.

10 millioner amerikanere står bak McCarthy

Ryktene svirer omkring senator Joseph McCarthy og hans fremtidsplaner. Blant annet tales der om at senatoren vil danne et eget parti. Det kan forklare hans umedgjørige holdning under behandlingen av reprimand-saken i senaret. McCarthy ønsket tydensynlig å få en reprimand, kanskje fordi han mente at det kunne vekke det amerikanske folk til forståelse av den fare som truer Sambandstatene, ved at fienden trenger inn i, og besetter viktige nøkkelstillinger, og i slik utstrekning at det kan hindre effektive forsvarstiltak i tilfelle av en krig med Sovjet, alternativt ved et eller annet slags kupp, når tiden er moden.

Den protestresolusjon mot behandlingen av McCarthy som ble sendt til Washington, var undertegnet med ti millioner navn. Det er en kjerne av tilhengere som neppe noen annen politiker har kunnet starte med, ved danelsen av et nytt parti.

President Eisenhower's offisielt uttalte takk til Watkins-komiteen kan vel vanskelig bety annet enn et definitivt brudd med McCarthy, selv om reprimandene ikke var av den betydning, som den norske presse slår den opp til. Den første reprimand gjaldt at McCarthy nektet å møte for en senatskomité for avhøring angående fremsatte beskyldninger i forbindelse med McCarthys personlige finanser, og den annen hans beskyldning mot Watkins-komiteen om å opptre som «ubevisste håndlangere for kommunismen». Altså ingen fordømmelse av McCarthys «kommunist-jakt». Avstemningen skjedde ved navneopprop, slik at alle senatorer måtte bekjenne farge.

Hva McCarthys noe kraftige sprogbruk angår, så er vel det i overkant av hva vi er vant til her på berget, men ikke i USA. Ellers er det vel en generell regel at for sterke uttrykk er egnet til å svekke selve den saken det gjelder.

Hva McCarthys nå berømte albue angår, er det ikke greit med så altfor entusias-

stiske tilhengere. En beundrer fra Milwaukee ristet senatorens hånd så overhendig hjertelig at albuen støtte mot en skarp kant. Etterpå hovnet armen så sterkt at Mrs. McCarthy fikk overtalt sin mann til å søke lege. Det viste seg å være betennelse, og senatoren måtte inn på sykehuset til behandling.

Men ikke før er han ute av sykehuset og har gjenomgått «behandlingen» i senatet, før albuen tvinger ham tilbake til sykehuset igjen.

Og imens svirrer ryktene om McCarthys fremtidsplaner.

Okkupasjonstidens verdier

Fra okkupasjonstiden, hvor Norge og nordmennene ikke ble så nedslitt og herjet som det er skreket til, er etterlatt svære verdier og svære sjelelige ødeleggelser hos dem som lot seg forlede til forbrytelser, som ikke kan skjules med aldri så mange dekorasjoner utdelt i Myntgaten og på andre høytliggende steder.

Vi etterlyser menn som kan ta på seg det svære og historisk viktige arbeid å katalogisere okkupasjonsaktiva. Det blir en bok mye tykkere enn NASJONALBUDSJETTET og av mer real natur.

Et lite eksempel: Fra okkupasjonstiden gjenstår overskuddet av barnetilskuddsordningen med kr. 5 034 000. I Stortingsmelding nr. 34/50 foredratt av statsråd Aslaug Aasland, foreslås disse penger fra den u-Aaslandske tid brukt til utbygging av barnevernsinstitusjoner og helsestasjoner for mor og barn.

Kongelige ord i Kronprinsens mund

I sin nyttårstale uttalte H.K.H. Kronprinsen bl. a.:

«Vi lever i en tid da alle nasjoner og folk må yte sitt beste for at menneskene ved samarbeid og respekt for andres mening og arbeid må søke å leve sammen i fred og forståelse. Til dette kreves årvåkenhet og tålmodighet og innsatsvilje på alle felter i vårt felles samfunnsliv. Innenfor vårt eget folks grenser og arbeidsområde står ennå meget igjen, og vi kan ikke vente å løse alle oppgavene i løpet av kort tid. Men — — —» o.s.v.

Idet vi går ut fra at de på denne måte uttalte forutsetninger omfatter kravet til respekt for meninger også hos folk som selv om de er i minoritet dog aldri har annet enn sitt lands og folks vel for øye, vil vi takke H.K.H. Kronprinsen for de likeframme ord. Måtte de bli hørt, og måtte de bli etterlevet! Det har dessverre i alt for lang tid rådet en tendens i dette land til å mistenkeliggjøre og til å bruke knyttneven — for ikke å si straffeloven — på enhver meningsyttring som ikke falt sammen med den autoriserede flertallsmening.

Også en minoritet kan representere en ekte og uforfalsket innstilling til fedrelandet og dermed gjøre krav på respekt for nasjonal holdning — selv i tilfelle hvor

meningene måtte gå flertallet imot. Et demokrati som ikke har andre midler til å reagere overfor avvikende meninger enn straffeloven, er ikke noe sant demokrati.

Vi på vår side uttalte under okkupasjonen ved gjentatte anledninger at om vi enn ikke anså veien for den rette, så hadde vi likevel ærlig respekt for hver en som tok livet i sin egen hånd og ga seg ut i småbåter på storhavet for å kjempe på alliert side. Uansett vår ideologiske uenighet respekterte vi disse folkenes fedrelandssinn, som drev dem til å sette livet inn for sin overbevisning. I så måte anså vi dem likeverdige med oss selv, og vi uttalte håpet om at de en gang — når Ragnarokket var over — måtte vende tilbake og delta med oss i arbeidet for den gjensidige forståelse som vi ikke kunne være foruten om vi i fremtiden i dette landet skulle «saman bu som brøder det kan seg søma».

Det er på tide at den ensidige brutale diskriminering av andres meninger tar slutt, og at respekten for andres ærlige overbevisning vender tilbake. Derfor denne takk til Kronprinsen for hans nyttårsord. *H. G.*

Sidebemerkninger

GRUNNLOVEN — den gir vi blaffen i
når vi skal redde vårt «demo-
krati»!
«DEMOKRATI» — hvilket herlig
navn,
det skal splitte hele vårt land!
LONDON — ANORDNINGEN —
gikk kjempeslott,
hele folket slukte den rått!
MILLOMBILS-LOVER går
også an,
de skal «samle» hele vårt land.
Hvis noen mukker — så bare
vent,
de skal få de lover de har for-
tjent!
BEREDSKAPS-LOVER er ren
medisin
for slike dumme, oppsetsige svin!
Vi skal lære dem «demokrati»,
De skal få føle hva det vil si!
Kom ikke her og opponer —
ellers blir lovene fler og fler!
Vi har hele vårt rettsapparat,
alt det annet er bare prat!
FOLKETS KÅRNE er herrer nå,
Ola Nordmann skal VI nok flå!
Har dere mistet sunt folkevett,
for Thagaard & Co. er «makt en
rett»!
Regjeringen er helt «uskyldsbå»,
det kan dere stole evig på!
«LENGE LEVE VÅRT DEMO-
KRATI»!
Våg ikke å rope: «DESPOTI»!
ABA.

(FEI). — En ungarsk kommu-
nistisk tjenestemann forsøkte å
overtale en selvstendig bonde til
å melde seg inn i et kollektivt
bruk:

«Alt landet omkring deg var
ditt, er ditt og vil alltid forbli
ditt,» sa kommunisten.

Til hvilket bonden svarte: «Hvis
du skjærer av deg nesen og stik-
ker den i lommen, kan du frem-
deles si den var din, er din, og
vil alltid forbli din.»

Naturen er
vor far og mor,
som gode gaver
ga os.
Og staten er
vår store bror,
som tar det hele
fra os.
(Kumbel i Politiken).

Det finnes tre trofaste venner:
en gammel hustru, en gammel
hund og rede penger.
(Benjamin Franklin.)

HAN VAR MEGET selvopp-
tatt: — Siste natt, sa han til sin
borddame, drømte jeg at jeg var
gift med verdens deiligste og
smukkeste kvinne.

— Og var vi lykkelige? spurte
hun.

En fornærmet venn er den bit-
reste fiende.
(Thomas Jefferson).

Jo mindre verden blir, desto
vanskeligere blir den å styre.
(Fhv. justisminister K. K.
Steincke).

Hvis du har to brød, så selg det
ene og kjøp en blomst.
(Kinesisk ordsprog).

Erling Ueland:

Dr. Bräuer

Dr. Bräuer var tysk mini-
ster i Norge da krigen kom.
I kraft av sin stilling ble
han en sentral figur i tiden
omkring og etter 8. april.

Han varetok de tyske in-
teresser her således som
hans plikt overfor sitt land
tilsa ham å gjøre.

Det foreligger intet bevis
for at han under dette sitt
arbeid ikke opptrådte heder-
lig og humant.

I disse dager har det vært
tale om å innby ham til å
tale i Studentersamfunnet i
Oslo. Det har hendt før at
det på denne talerstol har
stått personer som flertallet
i folket ikke var enig med.
Idéen skulle derfor ikke væ-
re unaturlig.

Men formannen i Studen-
tersamfunnet kjente ikke
sine papenheimere.

Oslopressen raste opp. En
avis talte om taktløshet, en
annen om den frekkhet
Bräuer hadde synt ved å for-
søke å få regjering og Kon-
ge til å oppgi kampen i 1940
— en tredje om det misbruk
av gjestfrihet han hadde
synt overfor oss.

Hylekoret vant. Justisde-
partementet sa at Bräuer
ikke fikk visum, og så ble
Oslo-avis-folkenes nerver
spart for noen uønskede ly-
der.

Jeg undres på om det ikke
omkring i landet sitter en
og annnen som ser lite av
storhet i disse hyl og resul-
tatet av samme.

Vi har oppdaget litt om
senn at mange av de ferdig-
sydde sannheter som er blitt
oss presentert om det som
hendte umiddelbart før og
under krigen, har vist seg
å være usanne.

Vi har også oppdaget at
når usannheten er blitt ret-
tet, så er dette ikke skjedd
ved hjelp av Oslo-pressen el-
ler offentlige myndigheter,
men på tross av disse.

Enda manglet det meget
på at den skoddeflaum av
propaganda som har skjult
de faktiske forhold er gått i
opløsning.

Dr. Bräuer kunne hjulpet
oss med å klarlegge enkelte
deler.

Det er ikke sikkert at
framtidens historikere ville
ha akseptert alt det han vil-
le hatt å si oss.

Men hans ord ville ha hjul-
pet oss til å tenke, til å se

problemene under andre
synsvinkler, til å oppdage at
det finnes andre farger i far-
geskalaen enn svart og kvitt.

Ved å nekte dr. Bräuer
Studentersamfunnets taler-
stol har vi ikke skadet Tysk-
lad eller dr. Bräuer.

Vi har bare nok en gang
vist hvor små vi er. Og i be-
grunnelsen har vi synt fram
i all sin nakenhet sannhe-
ten i Albert Schweitzers ord:

«I en usedvanlig grad går
det moderne menneske opp
i fellesskapet. Fellesskapet
disponerer over ham. Det
har gitt ham som ferdigvare
de meninger han lever på,
enten fellesskapet er nasjo-
nalt eller politisk, religiøst
eller ikke-religiøst. Slik er vi
kommet inn i en ny middel-
alder. Ved en almen viljes-
akt er tankefriheten satt ut
av funksjon fordi majorite-
ten har oppgitt å tenke som
frie personligheter og i alle
ting lar seg lede av den grup-
pe de hører til.

Ennå er det ingen som rik-
tig skjønner hvor ille det
står til med oss åndelig sett.
Fra år til år blir de organi-
serte gruppene stadig flin-
kere til å utbre sine menin-
ger og sjalte ut den selvsten-
dige tenkning. Metodene har
nådd slik fullkommenhet og
har vunnet slik tilslutning,
at selv det største tøv kan bli
folkets mening, dersom det
skulle vise seg formålstjen-
lig. Under krigen ble tanke-
disiplineringen fullkommen.
Da tok propagandaen defi-
nitivt sannhetens plass. Ved
å oppgi den selvstendige
tenkning har vi, som rime-
lig kan være, mistet troen
på sannheten.»

*

Erling Ueland i Sandnes
og Jærens avis, hvor redak-
tøren, Torolv Fanebust til-
føyer følgende, som vi slut-
ter oss helt og holdent til):

Denne orientering av o.r.-
sakfører Ueland burde gjen-
gis i alle de dagsavisene som
mener om seg selv at de er
folkets vardevakt overfor of-
fentlige utglidninger. Men i
vår tid blir vi mer og mer
vitne til at «det offentlige»
behandles som hine tiders
hellige dyr, mens folket mer
og mer blir betalende hop.

I følge NTB opplyser uten-
riksdepartementet at etter
de gjeldende bestemmelser
kan uønskede tyskere bli av-

**Den offentlige
frykt****Og de misbrukte omsyn**

På et annet sted i dagens
avis skriver overrettssakfører
Erling Ueland om Utenriks-
departementets ulyst over-
for de fakta den tyske dr.
Bräuer kunne komme fram
med, dersom han får tillatel-
se til å holde det foredraget
han er innbudt til av Stu-
dentsamfunnet i Oslo.

Det vanlige er at en skylder
på offentlige omsyn som
krever at ullteppet rulles
ned. Dette er imidlertid et
grovt misbruk av de offent-
lige omsyn, som først og
fremst krever renslighet og
åpenhet.

Dersom den tyske minister
i Oslo fra 1930-40 årene for-
søker seg med usannheter,
vil det ikke volde regjerin-
gen, pressen og kringkasting-
gen noen vansker å sette
ham på plass. Det er derfor
fristende å gå ut fra at det
er sannheten en frykter, —
en kjedelig og lite kledelig
frykt for et demokratisk
utenriksdepartement.

*

Dette minner meg om et
fryktbetont underslag Ju-
stisdepartementet gjorde seg
medskyldig i — i 1946. En
tannlæge i Oslo hadde sendt
meg den tysk-norske kvit-
bok nr. IV, bl. a. med foto-
statiske gjengivelser av do-
vist ved grensen, og at dr.
Bräuer ikke ville bli sloppet
inn i Norge.»

Neste spørsmål blir da:
Hvorfor er dr. Bräuer uøn-
sket. Det gjelder jo bare inn-
bydelse til et eneste fore-
drag.

Dersom det ærede uten-
riksdepartement er i minste
tvil om svaret, bør det sette
en statssekretær — og mu-
ligens professor Andenæs —
til å lese og tyde de norske
folkeeventyrene om trollene
som ikke tåler dagslyset
med mindre det er tilstrek-
kelig tåket eller overskyet
vær.

Og Det norske Studen-
tersamfunnet bør vite at trol-
lene går aldri godvillig ut i
sollyset.

Det var alltid Askeladdens
rolle å overliste og over-
rumple de lysredde.

Det vil nå syne seg om As-
keladdens rolle er over evne
for Studentersamfunnet.

kumenter som var tatt fra
engelske offiserer i Gud-
brandsdalen i april dagene
1940.

Det gikk klart fram av dis-
se fotostatene at offiserene
hørte til et korps som var
ledd i en større plan om bri-
tisk invasjon flere steder på
den norske kyst — før den
tyske invasjon.

Tannlægen hadde hørt at
kvitbok nr. 4 av den grunn
ble samlet inn og brent et-
ter frigjøringen. Jeg måtte
derfor love å ta vare på mitt
eksemplar i et brannsikkert
skap.

*

En særlig sprogkyndig 75-
åring som hadde tatt et par
avskrifter i boken før han
overleverte den til meg, —
kom i vanvare til å røpe det-
te overfor politiet. Han ble
holdt i varetekt uten kjen-
nelse et par døgn inntil han
røpet hvem han hadde le-
vert boken til.

To politimenn bilte ham så
ned i Sem i Vestfold, der de
overtalte eieren av det
brannsikre skapet til å leve-
re boken under påskudd av
at jeg hadde gitt tillatelse.

Det er senere ikke lyktes
meg å få boken tilbakelevert
tross personlig henvendelse
i Justisdepartementet.

Så stor er visse offentlige
menns angst for full oppkla-
ring av forholdene i og om-
kring ulykkesåret 1940.

Den forholdsvis hederlige
politimann som ledet toktet
til Vestfold etter min kvit-
bok, har senere overfor meg
så vidt mulig forsøkt å rett-
ferdiggjøre sin tvilsomme
handlemåte.

(Redaktør Torolv Fane-
bust i Sandnes og Jærens
Avis.)

Vi minner om
kontingenten for
1955

Et brev til Kringkastingens Øksnevad

En kan i lengden bli lei av å få servert skryt og skrøner i presse og kringkasting. Derfor sendte jeg en skarp formanings til Øksnevad dagen før han skulle lage skryt av åttiårsringen W. C. En skulle vel ha krav på litt mere renslighet av folk på slik fremtredende plass!

Herr Toralf Øksnevad,
Norsk Rikskringkasting,
Oslo.

I min ungdom for femti år siden sang vi bl. a. «Skjerp vårt blikk når tidens løgne skjuler idealets tind».

Jeg ber Dem huske dette, når De i morgen skal opp i Kringkastingen og lage en masse skryt om det tyvende århundres største krigsforbryter, «menneskedyret» Winston Churchill. Helst burde De ha så mye renslighet i behold at De meldte sykdomsforfall.

At det var Churchill som var primus motor for å få krigen inn på norsk territorium i 1940 benektes ikke av en gentleman på Oslo slott, da jeg hadde fortrede for ham på hans kontor for vel et år siden. Og utenriksminister Kohts uttalelse i utenrikskomiteen og Stortinget to ganger vinteren 1939—

40: «Det er mi fulle meining at England tenkjer å driva oss inn i krigen», er vel ikke å komme forbi.

Og har en uten skylapper for øynene lest den engelske militærforf. dr. Derrys bok «Det britiske felttog i Norge 1940», så får en grei beskjed om hvem som planla å gjøre Norge og for øvrig hele Skandinavia til krigsskueplass. Det får en også ved å lese Einar Masengs bok: «1905—1940 — en leksjon i maktpolitikk» og «Kjærlighet og hat i storpolitikken» av Kristian Gierløff.

Når store deler av Norge i dag er en ruin, og «Den russiske bjørn» i dag har plasert seg bl. a. i Berlin, så er det vel i første rekke Churchills verk. Likeledes når millioner av Europas befolkning er myrdet med rå og brutal hånd. Les sir Oswald Mosleys artikkel om Winston, den stod i siste nr. av Folk og Land tatt etter et engelsk blad. At Hitler flere ganger rakte hånden ut til forsoning med England, og at flere advarte England mot deres eventyrpolitikk bør også huskes. Kom også ihu den sannhet at en kan ikke bedra hele folket hele tiden.

Ta Dem sykepermisjon og det på flyvende flekken!

Ola Trønder.

Churchilliana

Lord Randolph spiser middag i Stavanger

Fra min lesning husker jeg et par episoder som kan sies å være meget karakteristiske for Churchill-mentaliteten. — Hva den første angår, den om Sir Randolph Churchill (Sir Winstons far), kan jeg ikke innestå for dens fulle overensstemmelse med faktum, men den ble i sin tid berettet av en troverdig Stavanger-borger, likesom episoden også ble omtalt i en Stavanger-avis.

Et meget eksklusivt internasjonalt selskap besøker de norske fjorder. Det er gått i land i Stavanger og skal inn ta middag på et av byens hoteller. Ved bordenden sitter Sir. Randolph, — tilknappet, hoven, arrogant. De øvrige medlemmer av selskapet er luft for ham. Det eneste vesen som synes å interessere ham er et prakteksemplar av en bulldog, som har anbragt seg på gulvet ved siden av ham.

Omsider kommer tjeneren inn i spisesalen med steken på et store fat. Han plasserer

steken foran Lord Randolph, som selv forsyner seg med et passende stykke. Da det var besejret, tar han fatet og plasserer steken foran bulldogen, som selvsagt setter sine grådige tenner i denne lekkerbiskken. De øvrige gjester er naturligvis himmelfalne over denne uhørte rampestrek fra den arrogante brites side, og en av selskapet — en fremtredende franskmann — strekker hånden ut etter en flaske på bordet for å kyle den i hodet på Lord Randolph. Hans borddame hindrer ham imidlertid i dette. En annen franskmann reiser seg og gir i kraftige ordelag uttrykk for de tilstedeværendes indignasjon. Lord Randolph lar seg imidlertid ikke affisere på noen måte, — han fullfører — sammen med bulldogen — middagen og vralter nonchalant ut av spisesalen sammen med hunden. De andre gjester fikk pent vente til hotellet kunne servere en middag nummer 2.

Det er ingen hemmelighet at Lord Randolph Churchill var sinnsyk de siste årene han levde.

WINSTON CHURCHILL VED KRIGSUTBRUDET 1914.

Det er Margot Asquith som i sin hensynsløst oppriktige «Selvbiografi» forteller denne histo-

Kjenner De ham?

Vi bragte i forrige nummer en etterlysning etter lektor Wilhelm Stoewer, og bringer i dag hans bilde. Vet De noe om ham, kjenner De ham? I tilfelle ber vi om opplysninger.

Han er ca. 40 år gammel.

Var lektor ved Deutsche Akademie i Oslo fra 1942 til kapitulasjonen; har siden denne vært savnet. Hans tyske slektninger ville være takknemlig for enhver opplysning om hans videre skjebne. Ev.meddelelser besendt bladets redaksjon.

Scenen foregår i Downing Street, og tidspunktet er kvelden før den skjebnesvangre 4. august 1914. Sammen med tre av sine kolleger sitter førsteminister Asquith og venter på det tyske svaret på Englands ultimatum angående Belgia. Kommer der ikke noe tilfredsstillende svar innen midnatt, vil krigen med alle dens uberegnelige konsekvenser være et faktum. — Der hersker en intens stillhet i værelset, — det er bare tikkingen fra uret på veggen som avbryter den. Viserne nærmer seg tolv, og til slutt slår klokken de fatale tolv slag. Noe svar på ultimatumet er ikke innløpet, — krigen er en kjensgjerning. En redselsfull ulykke for de tusener som skal dø, og for hjemmene over det hele land, men øyensynlig ikke for «mannen med sigaren». For hva var det fru Asquith fikk se?

«Da jeg passerte foten av trappen,» skriver hun, «fikk jeg øye på Winston Churchill som med et tilfreds uttrykk i ansiktet skred avsted i retning av regjeringsværelsets dobbeltdør.»

«Mannen med sigaren» hadde fått sin vilje og et hjertenske oppfylt...

PER PEPP.

Gud bevare meg for mine venner. Mine fiender skal jeg nok selv få bukt med. (Honein ben Isak, arabisk filosof).

Fhv. statsminister i Danmark, V. Buhl, som avgikk ved døden like før jul, utsendte følgende appell den 2. september 1942 i den danske radio:

«Vær med til at gøre det klart for alle, og navnlig for de unge, at den, som begår sabotage eller hjælper med dertil eller overfor myndighederne tilbageholder viden om sabotageplaner eller undlader at medvirke til opklaring af sabotage, handler mod sit fædrelands interesser.»

Den samme herre lot koldblodig unge menn henrette etter krigen — fordi de fulgte hans appell!

Bondehøvdingen

Johan E. Mellbye im memoriam

Den 17. desember døde den mest fremtredende mann innen bondestanden i det siste halvt hundre år, Johan E. Mellbye, 88 år gammel.

Vi skal ikke komme inn på de forskjellige sider ved Johan E. Mellbyes virksomhet — det er ikke nødvendig. — Hans verk er så stort og lever etter ham på så mange felter og det vil fortsette å leve — ikke bare innen bondestanden, men i hele samfunnet.

Når en slik mann går bort og vi i ærbødighet stopper litt opp i ettertenksomhet, så er det med vemod man tenker på at personligheter av så høy rang ikke lenger finnes. Det norske folk står i dag uten de store samlen- og ledende personligheter. Norge er i så måte et overmåte fattig folk. Og det som er mest bittert er at det i dag ikke finnes noen som fører hans store verk videre. Bondestanden er i dag i hendene på folk som svikter standen og fører den vekk fra de mål som Johan E. Mellbye satte opp.

Han samlet de norske bønder og førte dem gjennom vanskelige tider, og det er vårt håp at det ikke skal lykkes å øde hans verk — et verk som vil lyse i all fremtid.

Sidebemerkinger

(FEI) — En amerikaner, en russer og en soldat fra den nye tyske armeen kom til himlen. — St. Peter tok dem og spurte hva som bragte herrene til himlens port. «Kampen for friheten,» sa amerikaneren med patos. «Kampen for kommunismen,» sa russeren trassig.

«Velkommen,» sa St. Peter, «men du unge soldat fra den nye tyske armeen, hva bragte deg hit?» Tyskeren tittet først på amerikaneren og så på russeren før han svarte mutt: «De to der.»

!!

Det nedrigste av alle kampmidler er fortieelsen.

Vil du vinne en venn, så lukk det ene øyet. Vil du beholde ham, så lukk begge.

(Spansk ordsprog).

«Pressens uavhengighet betyr først og fremst at ingen redaktør skal være ansvarlig overfor annet enn sin egen redelighet, at ingen annen makt skal påvirke det han skriver.»

(Torolf Elster i «Kontakt» 9/52).

De fleste folk befatter seg med politikk på samme måte som spilleren med veddeløp. Hver holder på sin hest i håp om gevinst.

(Information).

I kamp mellom falske venner og åpne fiender har jeg alltid foretrukket de siste.....

(Bj. Bjørnson.)

En stolt mann innretter seg så at han ingen venner behøver.

(Arne Garborg.)

Da general MacArthur var sjef for det berømte militærakademi, West Point, var han en dag vert for en gruppe meget prominente gjester — så prominente at mid- dagen for dem ble servert på det historiske gullservice som i sin tid ble forært officersskolen av den franske nasjon.

Etter måltidet viste MacArthur selv sine gjester rundt på skolen — og førte dem bl. a. inn i et værelse, hvor der kun stod en soldatseng og et tarvelig skap.

— I den seng sover jeg de seks av ukens syv netter, forklarte MacArthur stolt. Hvis man vil forstå soldater, må man leve som dem.

En ukes tid etter selskapet oppdaget man til sin skrekk, at der manglet en av de kostelige gulltallerkener — og etter å ha vridd hjernen noen ganger, skrev MacArthur et enslydende brev til hver av gjestene — at man var klar over at det dreiet seg om en spøk, men at man inntendig måtte anmode vedkommende om å tilbakesende tallerkenen, da man ellers var tvunget til å gå til politiet.

Der kom kun ett svar — og det var anonymt:

«Hvis De meget gjerne vil ha den tallerken tilbake, så kikk i den seng hvor De sover seks av ukens syv netter.»

Høytærede forsamling.

I min situasjon kommer man ut for mennesker, som

vil se beviser.

Man kan ikke fortenke dem i det, hvis jeg ikke kunne bevise hva jeg sier, så var jeg jo nettopp alt det slemme som visse kretser gjerne vil tro jeg er. Men ikke alene har jeg beviser, saken er jo nettopp den at jeg nu i årevis har krevet å få anledning til å fremlegge dem for en upartisk domstol for å få deres verdi, som jeg tilfalle kjenner, prøvet av mennesker, hvis avgjørelse der legges vekt på. Og nettopp dette er det politikerne for enhver pris har villet hindre. Ja, det er kommet så vidt nu i de siste dager, at jeg har kunnet stå frem for Riksdagen og ansikt til ansikt med den har kunnet beskyldt et medlem for høyforræderi, uten at hverken riksdag eller regjering har turdet ta til gjennmæle. Ganske visst er jeg blitt arrestert, og politiet har sagt meg at det ville anlegges sak mot meg. Men saken er ikke kommet — den er blitt avblåst. Hvorfor? Er der ikke grunnlag? Jo, men man er bange. Og ikke sant, — det turde vel i og for seg være bevis nok.

Men jeg har andre, og dem skal jeg nu lære mine tilhørere å kjenne. Jeg legger mitt foredrag slik til rette, at jeg først gjennomgår

mine kilder og beviser,

de viktigste av dem i hvert fall, idet jeg tar dem i den rekkefølge jeg selv har lært dem å kjenne: De vil herigjennom få et inntrykk av de vanskeligheter og den forfølgelse jeg har hatt å kjempe imot. Annen del av foredraget skal så forsøke å gi et samlet bilde av den historiske utvikling som disse bevisligheter avspeiler.

Mange ante nok allerede omkring nyttår 1940, hva der forestod, det gjorde også jeg. Jeg ser i min notisbok at jeg nyttårsdag skrev disse linjer

Danmark bereder seg atter på nye tap — med latter.

Og det var jo noenlunde situasjonen. Med en grenseløs lettsindighet lot vi stå til. Så kom den smertefulle, men ikke altfor overraskende besettelse, den 9. april, og enhver som hadde øyne måtte jo ane at det var noe galt fatt; men som vi vet, landet ble snart mørklagt, og det i mere enn en henseende.

Min mistanke til at der spiltes et ureddelig spill fra våre myndigheters side fikk jeg skjerpet da jeg i 1942 fra

utenriksministeriets side ble oppfordret til å

avlytte Kongehusets samtaler

og litt senere ble underrettet om at referatene skulle avleveres til tyskerne. Jeg må, for at man ikke skal mistenke meg, tilføye at jeg aldri har fulgt oppfordringen og at jeg, etter at jeg ble klar over hva jeg skulle brukes til, øyeblikkelig forlot min post.

Jeg var i besettelsens siste tid tilsluttet de militære kampgrupper, men da jeg i tiden like etter befrielsen iakttok visse mistenkelige forhold i hærens ledelse, forhold for hvilke general Gørtz var ansvarlig, innga jeg innberetning herom til krigsministeriet. Min innberetning ble blant annet lest av

general Hoffmann,

som satte seg i forbindelse med meg og fortalte følgende:

Den danske brigade i Sverige, som vi hadde vært så stolte av, var et regulært bedrageri overfor befolkningen og de menige. Deres eneste formål var at den skulle være en privat livgarde for politikerne imot befolkningen. Offiserene hadde ordre til å angi overfor de menige, at brigadens formål var å kjempe mot tyskerne, men samtidig hadde de den ordre at brigaden under ingen omstendigheter måtte føres mot tyskerne, den skulle spares til å nedkjempe et eventuelt opprør mot politikerne. Altså den skulle bekjempe dansker. Men det fikk de menige aldri å vite.

I krigsministeriet så man med engstelse på min forbindelse med Hoffmann, og besluttet nu, ikke å ta mine konkrete opplysninger til etterretning, men tvert imot, om jeg så må si, å likvidere meg. Jeg skulle for alltid skandaliseres, så ingen kunne tro mitt ord mere. Krigsministeriet oppdiktet en falsk anklage mot meg for landsforræderi. Jeg var den gang adjunkt på Sorø Akademi, med utsikt til en smukk karriere, som nu for lengst er ødelagt. Og det gikk således til. Krigsministeriet oversendte sine oppdiktede beskyldninger til undervisningsministeriet som tjenstvillig tok affære. Jeg ble suspendert med stor skam. Ikke én sakfører i København turde ta min sak, skjønt alle innrømmet at jeg måtte ha rett. Så førte jeg de selv min sak for landsrett, og vant, og deretter, stadig alene, ved Høyesterett — og vant. Ministeriet måtte av med en unskylldning, erstatning og garantier, hvilke siste man for lengst har satt seg ut over,

Jon Galsters foredrag

i Haderslev den 21. november 1954

1. del

således at min stilling den dag i dag er høyst usikker.

Atter var jeg blitt klar over at der var noe råttent etsteds, noe der skulle dekkes over — og at det var så farlig en sak, at man ikke skydde bedrag og falsk for å skaffe seg av med en person som lot til å vite noe.

1947 fikk jeg en ny grunn til mistanke. Jeg skrev til den parlamentariske kommisjon og opplyste den om at jeg i sin tid var blitt oppfordret til å utspionere kongehuset til fordel for tyskerne. Man saboterte alle henvendelser. Ganske visst fortalte en from mann ved navn pastor Amby meg, at kommisjonen beskjefteget seg interessert med mitt vitnesbyrd, men det var dessverre løgn; ihvertfall kom der ikke noe ut av saken, mine krav om bli forhørt muntlig ble der ikke tatt hensyn til, og da kommisjonens beretning om telefonavlytning utkom, var mine brev blitt borte.

Jeg var nu blitt klar over *hvilken avgrunn av korrupsjon* våre myndigheter og våre politikere levde på. Så godt jeg kunne fulgte jeg med i den parlamentariske kommisjons beretninger, som jeg fant fulle av tendensiøse fremstillinger, mangelfulle og fordreiede, men allikevel gode å få forstand av for den som hadde fått et kikk inn bak kulissene. Jeg lærte her om skandalen på Middlegrunnen, om overrumplingen av Kastellet, de besynderlige forhold i Sønderjylland og om Kjølens innberetninger, som jeg ikke kunne få til å harmonere med Alsing Andersens idelige forsikring om at han intet hadde anet om det overfall som forestod, eller tydeligere sagt, jeg var ganske klar over at mannen løy.

1951 utsendte en viss A. Olesen i Aabenraa en bok: «Fra utrykte Kilder». Mannen stempledtes som kompromitert under krigen, men boken var god. Det var lykkes ham å fremdra vesentlige dokumenter, som den parlamentariske kommisjon, hvis den hadde ment det alvorlig, burde ha funnet. De viktigste kilder jeg her fant var utsagnene fra to øyenvitner, som hadde møtt P. Munch i

Rostock den 17. mars

1940, nemlig pastor Schmidt, Vodder og general Rudolf Jacobsen. Kort etter fulgte den parlamentariske kommisjons ynkelige forsøk på å berøve de pågjeldende vitnesbyrd all tiltro ved å be-

stikke vitnene, en metode som jeg jo selv hadde vært ute for. Ja, jeg fant at det sikreste bevis for utsagnenes riktighet, det var den måte man søkte å få dem ut av verden på. Det var store interesser på spill; men det hadde jeg nu visst lenge.

Gjennom år hadde jeg forsøkt å interessere pressen for mitt eget vitnesbyrd, men var over alt blitt avvist. Avisene var forlengst gått under politikernes åk, hva enten de kalte seg uavhengige eller ei. Jeg trykte da på egen bekostning et flyveskrift med mine opplysninger; det ble sendt til alle som kunne ha noen innflytelse, men falt dødt til jorden. Jeg utga da et nytt, hvori jeg beskyldte Alsing Andersen og Buhl for høyforræderi, men pressen var taus, og de to injurierte ønsket ikke å rense seg.

Imidlertid hadde forfatteren Johannes Hohlenberg, som redigerte

et annet tidsskrift

«Øjeblikket»

bemerket mine flyveskrifter, og februar 1952 stilte han første gang sitt blad til min rådighet. Jeg berettet om mine opplevelser i telefonsensuren; men ingen reagerte. Neste måned skrev jeg da en ny artikkel i «Øjeblikket». Den hadde overskriften: «Jeg anklager» og endte med disse ord: «Følgende personer har gjort seg skyldige i

regulært høyforræderi:

Th. Stauning.

P. Munch.

Alsing Andersen.

Vilhelm Buhl.

Følgende har gjort seg skyldige i en pliktforsømmelse, der grenser til landsforræderi:

Fhv. viseadmiral Rechner.

Generalløytnant Ebbe

Gørtz.»

Det var sterke ord, og endelig skjedde der noe. Man stevnet meg for den parlamentariske kommisjonsdomstol, der som bekjent lededes av den notoriske straffekandidat, nuværende justisminister Hans Hækkerup; men idet jeg henviste til denne beryktede persons rulleblad og til den såkalte domstols vitterlige inkompetanse, nektet jeg å uttale meg, og man lot meg gå, uten å følge saken ytterligere.

Mitt navn var imidlertid blitt kjent, og jeg kom herigjennom i forbindelse med mange merkelige mennesker, som skaffet meg

vesentlige opplysninger.

Den første som henvendte seg til meg, var en sykkelfabrikant fra Ballerup, han meddelte meg følgende:

Den 9. april om morgenen var han kommet til Værløse og fant de danske flyvemaskiner, som for et øyeblikk siden var blitt satt i brann av tyskerne, oppmarsjert med nesene mot hinannen, slik at de var forhindret i å gå på vingene. Han fikk å vite at maskinene i nattens løp hadde tatt bomber under vingene, men hadde måttet avlevere dem igjen etter høyere ordre, enn videre fikk han vite at den eiendommelige oppstilling skyldtes ordre fra krigsministeriet. «Det er opplagt spill,» hadde han utbrudt, og vi må gi ham rett. Men bemerk nu: Vitnet forsøkte i å reise å interessere den parlamentariske kommisjon for saken, men enhver henvendelse ble sabotert.

Omtrent på samme tid ble jeg bekjent med to skriftlige kilder av viktighet. Den ene var Harald Bergsteds artikler, hvorav en del i slutningen av 52 utkom i bokform under titelen «Tolv Breve», en bok som jeg i høy grad vil anbefale tilhørerne å stifte bekjentskap med, da den er god å få forstand av. — Harald Bergstedt var som bekjent medlem av sosialdemokratiet og var, som han selv fremstiller det, en skikkelig gutt, som fulgte Stauning; han fulgte da også den stauningske linje overfor tyskerne med broderskap, skåltaler, studiereiser og det hele, men han var ikke hurtig nok i vendingen den gang det gikk tilbake, han nådde ikke å få den obligate omvendelse til danskhet med den 5. mai 1945, og så ble han dømt som nazist. Bergsteds artikler inneholder de farligste avsløringer av det danske sosialdemokratis maskepi med tyskerne. Allerede lenge før avtalene i Nordtyskland, beretter han, var der kommet en kontakt i stand mellom sosialdemokratiets spisser og de tyske nazister, og Stauning hadde stillet dem i utsikt, at han i givet fall, det vil si i tilfelle av en tysk besettelse av Danmark, ville gå i det snevreste samarbeide med nazismen. Løftet ble holdt i oktober 1940, altså etter det tyske overfall, da der

i Sandkroen

ble inngått en formelig avtale mellom tyskerne og de danske sosialdemokrater, gående ut på at sosialdemokratiet i Danmark skulle ha en privilegert stilling i forhold til de andre partier; til gjengjeld lovet Lauritz Hansen, som representerte fagforeningene, at en halv million danske arbeidere — som han uttrykte det så smukt — skulle stå med gevær ved fot i tilfelle av en nazistisk Machtübernahme.

(Forts.)

Læren om helvete

i Folk og Land nr. 39 - 1954

Det er lett å forstå at hr. Sandstad, som alle oss andre, er skuffet over kirkens holdning sommeren 1945. — Kirken hadde vel nettopp i denne tid sin beste anledning til å vise at det var *Kristi lære* den forkynnte og praktiserte. Det var ikke bare et levebrød for en del av folket — som mange sier. Hadde kirken vist Kristi kjærlighet og myndighet da med det samme — hadde den sikkert satt seg i respekt — ikke bare overfor folket, men også overfor myndighetene — som den stadig må vike plass for — som rimelig kan være etter dette. Berggravs «Folkedom» må nok få skylden for det som hendte da — og det som kirken må tåle og lide siden. Men vi må ikke bare dømme, men forstå at Berggrav som de andre bråkmakere som skrek på hevn, — de led alle av en fortvilet dårlig samvittighet for sin holdning under krigen.

Men de fleste av oss som leser F. og L., synes det er forstemmende å lese hr. Sandstads artikkel. La helvetesdebatten fortsette i andre aviser, og F. og L. holde seg til den saken den kjemper for — opplysninger om rettssvikene. Statskirkens ledelse fulgte selvsagt ikke Kristi lære, — men enkelte av kirkens prester forsøkte jo å snakke Kristi lære til den opprørte hop —. De fleste måtte gi opp den gang. At også enkelte katolske prester fulgte statskirkens appell i 1945 her i Norge, det er som med de andre meget beklagelig. Kanskje hadde katolske prester i Norge også noe å være redd for — eller de som mange andre ryddet bort Kristus for å få plass til sin store nasjonalfølelse i «hine store dager».

Men paven, som er den katolske kirkes overhode, — han ga i hvert fall sine prester og biskoper verden over klar beskjed, at det var Kristi budskap som skulle bringes til de tapende krigere like så vel som til de seirende. Og han sa: «Slipp øyeblikkelig alle fanger fri, og oppløs straks alle konsentrasjonsleirer». Det er ledelsens uttalelse vi må holde oss til — og ikke hva de små med dårlig samvittighet sier og

gjør når de er redde. F. og L. må i et hvert fall holde seg til sannheten og absolutt være objektiv. La min nyttårshilsen være en appell — som jeg gjentar: Støtt oss moralsk og økonomisk i vårt arbeide for gjeninnførelse av rettsstaten Norge!

Rolf Reuter.

Helvetesstriden

Kjære redaktør!

La oss være forskånet for å trekke striden om helvetes eksistens eller ikke-eksistens inn i Folk og Lands spalter. Det hører ikke hjemme der.

La dem som begeistres av troen på et reelt helvete og på en «levende ild» ha sin tro i fred for oss. På samme måten som vi andre — vi som setter mer pris på tilliten til en nådig, forstående og tilgivende guddommakt. — forbeholder oss å ha vår egen oppfatning i fred for andres forømmelse.

En pressediskusjon om dette emne har intet å gjøre med den sak vi kjemper for. Den kan bare bidra til ondskinnets splid. Og til det har vi i dette land spesialorganer, som tilsynelatende er mer enn villige til å stille seg til tjeneste. Dessverre!

HELGE GRØNSTAD.

Adresseliste

Forbundet for sosial
Oppreisning

Postboks 3214, Oslo
Postgiro 150 28
Telefon 37 76 96

Norsk Jords sekretariat

Postboks 3214, Oslo
Telefon 37 76 96

Folk og Lands eksped.

Postboks 3214, Oslo
Postgiro 164 50
Telefon 37 76 96

Folk og Lands redaksjon

Postboks 1407, Oslo
Telefon 55 76 56

Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere

Sekretariatet

Boks 1407, Oslo, Postgiro 180 70

Hva er det vesentlige i kristendommen?

Om dette emne taler to av våre talere på møtet
tirsdag 18. januar i Arblensgate 4., klokken 19.30.

Det vil bli adgang til å komme med spørsmål.

Ta med salmebok. Fri adgang. Kollekt.

Alle er hjertelig velkommen!

Vær ute i god tid.

Hvem senket «Blücher»

Allerede tidlig hørte jeg om NS-folkenes store innsats mot de inntrengende tyske stridskrefter i 1940. Slik var det på Bergenhus festning, slik var det i Trøndelag der flere NS-folk kjempet i 14 dager på Hegra festning, og slik hørte jeg også om våre folk i Oslofjord-avsnittet.

E. A. Steens bok, Norges Sjøkrig, slår nu fast, ifølg bokmelding i «Dagbladet» for 15. des. 54, at oberst Erichsen hadde gitt slike ordre at «Blücher» ble senket med to velrettede skudd fra Oscarsborg.

Og så kommer herrene A. N. Hovland og Thv. Zeiner-Henriksen med et dementi i Dagbl. for 22/12 — 54 og påstår, med støtte i tyske krigsdokumenter, at det var to torpedoer som senket «Blücher», ikke to kanonskudd.

Personlig har jeg hørt tidligere at det var NS-mannen løytnant August Bonsak og/eller ser sjant Ingebrigtsen som ledet aksjonen som førte til senkningen av «Blücher», og ikke nok med det. En tid senere innrømmet tyskerne at en av de nevnte norske soldatene var den som hadde kostet Tyskland det største nederlaget eller tapet med senkningen av «Blücher» i Oslofjorden.

Når vi i dag ser hvordan historieskriverne, under ros for objektivitet og kildetro fremstilling, strides om hva som er rett, så skulle det være bra å få med bevinnede uttalelser fra den eller de som var med og som ennå er i live.

Kan bladet vårt bidra til dette?

O. E.

Saueflokker!

I en kronikk i Morgenbladet 15. desbr. 1954 skrev professor, dr. med. Gabriel Langfeldt bl. a.:

«Biskopene burde forstå at hyrdebrevnes tid er forbi. De gjorde seg bra så lenge de virkelig kunne henvende seg til saudeflokker, men — etc.»

Det må være særdeles hyggelig for dem som under okkupasjonen fylte kirkene til trengsel for om mulig å oppleve et «hyrdebrev», å se seg karakterisert så helt uttreffende.

Saudeflokker!

Jo, jo! Vi for vår del hadde diagnosen klar alt for 15 år siden. Det var just saudeflokker som var ordet. «Kirken» — det vil si den politiserende geistlighet — rådte grunnen alepe. Selvtenkningens helligånd slapp ikke til i de hellige haller. I dag

Saar

ligger i sydvest-Tyskland, vest for Rhinen, og på grensen mot Frankrike. Det har ca. 1 million innbyggere.

Området var fransk i årene 1793-1815, men gikk tapt for Frankrike ved Napoleons fall. Ved underhandlingene etter 1. verdenskrig gjorde Frankrike krav på distriktet, men USA og England satte seg imot dette, så resultatet ble et kompromiss. Versailles-traktaten bestemte nemlig at Frankrike skulle få eiendomsretten til Saars kullgruver, mens Tyskland skulle beholde suvereniteten over området, som skulle ledes av Folkeforbundet. Det ble likeledes bestemt at befolkningen i 1935 ved folkeavstemning skulle avgjøre om området fremdeles skulle stå under Folkeforbundet, innlemmes i Frankrike eller gjenforenes med Tyskland.

Folkeavstemningen ble holdt under nøytral kontroll, ledet av Jonas Lie, og fikk det selvfølgelig resultat at Saarområdet vendte tilbake til Tyskland. Den store massen av innbyggere er jo tyske.

Det er vektige økonomiske grunner som gjør at Frankrike vil ha Saar, hvis kullgruver årlig leverer 17 millioner tonn kull, mens dets ståløvn har en årsproduksjon på 3 millioner tonn. Men også Vest-Tyskland har bruk for områdets veldige industri — likesom befolkningen er tysk — så løsningen av spørsmålet om eiendomsretten til Saarområdet er slett ikke så enkel. Foreløbig har nok Frankrike de beste sjanser, da det jo har seiret. En nokså tvilsom påstand forresten, da tyskerne i 1940 tvang det til fred i løpet av 40 dager.

står kirkene jevnt over tomme. Det burde være en demonstrativ pekepin for de høye «hyrder»!

H. G.

EN STORM P-FLUE, der i sin tid gjorde stor lykke, var den, hvori han lot en av sine høyttalende moralister spekulere over om ikke det krevte den sterkeste karakter i verden å selge elastikk etter metermål.

Men men Storm hadde hørt om den skotten i Aberdeen, som returnerte et meget stort parti elastikk med den motivering at det alltid smekket ham så nederdrettig over fingrene når han skulle selge det etter mål.

Reiseskrivemaskiner

Optima Plana	kr. 405.—
Optima Elite	» 515.—
Rheinmetall	» 585.—

Avbetaling om ønskes.

SVERRE JACOBSEN
llseng.

Eneforhandler - (varig)

søkes av produs. (til gross.) Meget godt art. Gode beting. Lett oms. Må disp. mindre beløp straks.
Henv. eksp. anv.

Bøker

mottas til innbinding.

SIG. HAGA,
adr. Lillehammer.

Gård tilsalg

Grunnet overtagelse av annen eiendom er min gård til salgs, hvor en føder 6 kyr, 8 sauer og hest. Kulturbeite, Melkleveranse.

Foresp. sv.porto.

Henry Smith Horsfjor,
Austafjord.

Vidkun Quisling

«Russland og Vi»

innbundet skinn, med forfatterens navnetrekk, til salgs for samlere.

Billett mrk. «Pristilbud».

Husholderske

Velstående forretningsmann ønsker grei dame som husholderske. Alder ca. 40 år. Formål hygge, eventl. ekteskap.

Vandelsattest og foto ønskelig, spøk frabedes.
Eksp. anv.

ELDRE DAME

får billig landopph. mot å stille for gl. mann.
«Pent sted 718».

De leser denne

annonsen. Andre folk gjør det også. Bruk Folk og Lands annonsespalter.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Telef. 44 75 54

FOR NASJONAL FRIHET OG SOSIAL RETTFERDICHET

Se på meg - - Folkemoralen i fare

Forts. fra side 1

herje offeret og fremme sine egne formål. — Hele partiet var en sammensvergelse mot det norske folk. Det var en dobbelt sammensvergelse mellom NS-folk innbyrdes, så en sammensvergelse mellom disse og fedrelandets fiender. Det var en aktiv sammensvergelse. Vi kom i fare hver eneste mann og kvinne i dette land. Det var en blodig sammensvergelse. Den levet på trusler og vold. Den slo ned og drepte. Det er disse handlinger NS skal stå til regnskap for.»

5) For endel år siden ble en gammel Oslo-lagmann med bisittere og domsmenn sendt til Berlin for å behandle en straffesak mot to soldater av den norske brigade, som hadde forøvet rovmord mot en tysker. Straffen for denne nederdrektige forbrytelse ble satt til fengsel i 8 måneder for den ene og i 2 år og 8 måneder for den andre. — Minstestrafen for alminnelig drap er 6 år etter den norske straffelovs paragraf 233. Dommen ble påanket til Høyesterett, som forhøyet straffen betraktelig. Det riktige hadde vært at straffen ble satt til livsvarig fengsel for begge to. En tid senere ble en engelsk soldat i Tyskland av en engelsk domstol idømt dødsstraff ved hengning for en lignende forbrytelse, og ennå senere ble en amerikansk soldat av en amerikansk domstol idømt samme straff for en lignende forbrytelse. De «gode nordmen» burde skamme seg.

6) I Skrikerudsaken ble to opplagte rovmordere frifunnet av lagmann Hjelm-Hansen og hans bisittere, skjønt det etter min mening var rettens plikt å beslutte saken behandlet for en ny lagrett. Mente rettens medlemmer at de var gode nordmenn?

7) Gulosten slapp tiltale for drapet av 2 tyske fanger. Var dette også en bedrift av «gode nordmenn»?

8) Statsråd Aslaug Aasland uttalte en gang i 1946: «Hvis vi hadde hatt en bedre åndssvakeforsorg, så hadde vi ikke hatt så mange medlemmer av NS».

9) Oberst Roscher-Nielsen,

Forts. fra side 1

medlemskap i Nasjonal Samling var bistand til fienden. For flere av de syvs vedkommende er deres habilitet sterkt omstridt. Ved denne beslutning ble også de som mente gjennom Nasjonal Samling å kunne vareta norske interesser best, dømt for bistand til fienden. — Spørsmål om subjektiv skyld kom aldri på tale, det het bare at tiltalte måtte forstå at medlemskap i Nasjonal Samling var bistand til fienden, noe som disse som mente seg å vareta norske interesser, ikke forstod og altså heller ikke de fire høyesterettsdommere forstod dette. Det bør forstås at disse titusener følger seg urettferdig behandlet og uskyldig og ulovlig dømt og har tapt respekten for øvrighet og rettsvesen.

At grunnprinsippet i enhver rettsstat, likhet for loven, helt er ignorert under dette oppgjør, gjør at både de uskyldig dømte — anslagsvis 60 tusen — og deres pårørende — anslagsvis 2-300 tusen — og som i dag følger seg å være på den ene side av kløften, nærer liten respekt for øvrighet, lov og dom.

Professor Skeie, som også norsk rikskringkasting har registrert blant de store navn i norsk rettsvitenskap, skrev i forbindelse med rettsoppgjøret:

«Aldri før har vi hatt så som den 10. juni 1940 hadde underskrevet kapitulasjonsdokumentet på vegne av Nygaardsvolds regjering, uttalte under sin 17. maitale i Bergen i 1946 at NS bestod av bermen i folket. Denne mann bør absolutt bli general, så «god nordmann» som han er.

10) Generaldirektøren for De norske Statsbaner Egil Sundt sa i en tale ved 25 års studentenes jubileum i 1947: «Vi så bunnfallet flyte opp og tilrane seg makten i samfunet.»

Hvor var disse stortalende mennesker i okkupasjonstiden? Antagelig i sine smutthull.

Som en ser er jøssingene ikke blottet for eslets egenskaper.

Husar

rettsløse tilstander i Norge.» Rettsoppgjøret bekrefter sannheten i Ibsens ord: «Når loven hånes i samtidsbrøde, da må for slektens synd en skyldfri bløde».

Det har vært snakket om at der måtte søkes bygget bro over kløften, men forholdet er at først må overgrepet erkjennes, og så må kløften fylles igjen, vi må ikke ha noen kløft i samfunnet, men da må det skufles under gjensidig forståelse og med ærlig vilje fra begge sider. Her må alle gode krefter på begge sider av kløften settes inn. Pressen og kirken som de betydeligste opinionsdannende faktorer må her gå foran. Bjørnson skrev riktignok i 1880 i forbindelse med en annen sak: «Her burde pressen naturligvis gå foran, men den tør ikke av hensyn til sine kjære abonnenter», men det var altså i 1880, forholdene har forhåpentlig endret seg siden den gang, hvis ikke må det skje en endrig nå for vårt felles fedrelands og for vårt folks skyld.

De dømte vil ifølge naturens lov etter hvert bli tause, men slektene lever videre, og folkets moral må skjøttes i tide. De stadige meldinger om mord, rovmord, ran, brannstiftelser, ungdomsbander, underlag, tyverier, heimebrenning o.s.v. taler et tydelig sprog og viser at her er galt fatt, og at noe må gjøres for igjen å høyne moralen og respekten.

Norge må ikke seile videre me dette lik i lasten.

Arne Høeg.

Vinterredskaper

Gjeitedoninger

Traktorrustninger

Lunnedragene «Sjølgod» og «Lunnelett».

Vi sender så gjerne tilbud.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG

Biler - Maskiner
Redskaper.
Tlf. 885 - 248.

Godt Nytt år!

ET GODT NYTTÅR ønskes av

Tora U. Jensen,
Skudeneshavn.

GODT NYTTÅR!

Fremgang for vår felles sak i det nye år!

Margrethe Bæverfjord,
Solhaug, Aasgård.

VI ØNSKER VENNER

og kjente et godt nytt år.

Klara og Arnt Anderssen,
Halden.

EN NYTTÅRSHILSEN

til venner og meningsfeller.

KARL M. PRYTZ,
Ballangen.

ET VELSIGNET GODT NYTTÅR og takk for det gamle år.

Per A. Einbu,
Lesja.

ØNSKER VENNER

og kamper et riktig godt nytt år.

Odmund Tokle.

ET GODT NYTTÅR

ønskes alle gamle partifeller.

Jeanette og Johan Baastad.

GODT NYTTÅR

ynskjes alle meningsfeller, spesielt Supplandsfoss fangeleir.

A. Fjelsfjella.

DE BESTE ØNSKER

sendes kamerater fra 1. kp. «Norge», karene fra «Mokkastua» og andre kjente.

John Sandstad,
Beitstad.

VI ØNSKER VARE

LESERE

et godt og fruktbringende nyttår.

FOLK OG LAND

FOLK OG LAND

Ansvar. redaktør og
utgiver:
FINN BRUN KNUDSEN
Utkommer 1 Oslo
Redaksjon:
Telefon 55 76 56
Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00
pr. halvår. Sverige; Danmark: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 28.00 pr. år, kr. 14.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.
Løssalgpris: 50 øre
Annonspris:
32 øre pr. millimeter over en spalte
Bruk postgiro nr. 16450
Sambandstrykkeriet
Oslo

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

i Neuberggt. 15 - Oslo

hvis du vil stå på en god fot

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag

Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

R. Gjessing

Urmaker
D r a m m e n
Tlf. 25 07

MJØNVOLD KAFE

Brandbu, Hadeland
anbefales.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

T r o n d h e i m

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Læremesteren i demokrati . .

Forts. fra side 1

var til hinder for at en norsk statsborger kunne utvises, men politikerne fant planen ugjenpømførlig i praksis. — Men la meg slå fast: Norge er det eneste siviliserte statsamfunn i verden som antar «at det intet er til hinder for» at dets statsborgere kan utvises.

Oslos ledende advokat i bilsaker før krigen hadde endelig fire år etter løslatelsen oppnådd plass som simpel kontorist i et bilforsikringselskap. Dette ble oppdaget av et Oslo-blad, bladet slo i Nasjonens bord og trampet i Nasjonens gulv og skrev disse historiske ord: «Nazister, still dere bakerst i køen, aller bakerst i køen!» Men dere har da arbeid, sier folket. Ja såvidt, dobbelt arbeid til halv betaling.

Skal vi snakke om at vi er utestengt fra den sosiale for- sorg, slik at selv invalider må få hjelp fra utlandet, at vi systematisk er berøvet all ytringsfrihet, at våre navn står på indeks i Den svarte bok? Unødvendig, aldeles unødvendig!

Men læremestre i demokrati, la Sør-Afrika være i fred, dere er bare latterlige i deres selvtrettferdighet så lenge dere later som dere ikke ser bjelken i deres eget øye.

A. D.